

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΡΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ
Λ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 306
Τ.Κ. 68100
Τηλ:2551064187 -

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ: 21.2.2012
ΑΡ.ΠΡΩΤ:

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ
(άρθρο 77ν. 3852/2010 ΦΕΚ Α΄ 87 “Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της
Αποκεντρωμένης Διοίκησης”)

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΤΟΥΣ 2011**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 77 Ν. 3852/2010

Η παρακάτω έκθεση αποτελεί το πλήρες κείμενο που κοινοποιήθηκε στον κ. Δήμαρχο και στον κ. Γενικό Γραμματέα, και παρουσιάστηκε στη ειδική δημόσια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αλεξανδρούπολης στις 20.2.2012.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Ο θεσμός του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης θεσμοθετείται για πρώτη φορά πανελληνίως στο άρ. 77 του ν. 3852/2010 (νόμος για τον Καλλικράτη), σύμφωνα με το οποίο ο Συμπαραστάτης **“δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του Δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα”**.

Στην αιτιολογική έκθεση του παραπάνω νόμου αναφέρεται ότι **“..τα πολυσυζητημένα προβλήματα κακοδιοίκησης στους δήμους, τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των δημοτικών αρχών, αλλά και η υπερφόρτωση του δημάρχου από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων, καθιστούν αναγκαία την καθιέρωση ενός νέου θεσμού διαμεσολάβησης μεταξύ διοικούμενων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης θα έχει ως αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την ασφυκτική και συχνά, παραλυτική, συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών..”**.

Από την παραπάνω αναφορά του βασικού νομικού πλαισίου που συστήνει το εν λόγω θεσμό, χρήζει διευκρίνησης το περιεχόμενο της αξιολογικής έννοιας “κακοδιοίκηση”, η αποσαφήνιση της οποίας οδηγεί αυτομάτως και στην οριοθέτηση της αρμοδιότητάς του που ο νόμος χαρακτηρίζει ως διαμεσολαβητική.

Κατά την άποψη του πρώην Συνηγόρου του Πολίτη και νυν δημάρχου Αθηναίων κ. Καμίνη, η οποία αποτυπώθηκε στην ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του έτους 2004, κάτω από τον τίτλο κακοδιοίκηση συμπεριλαμβάνουμε μία παθολογία τεχνοκρατικού χαρακτήρα, ένα είδος κακού μάνατζμεντ (εσφαλμένη κατανομή οικονομικών πόρων, στελεχικού δυναμικού, τεχνολογίας, υποδομών). Ωστόσο, αναφέρει ο κ. Καμίνης, ότι εκεί που η κακοδιοίκηση επιμένει, λανθάνουν αίτια περισσότερο σύνθετα και πάντως δυσδιάκριτα από τον μέσο πολίτη. Γιατί η υστέρηση της διοίκησης αποδίδει κατά βάθος την δυστοκία της πολιτικής, η οποία αποκαλύπτεται έκδηλα στο επίπεδο της νομοθεσίας. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι μεταξύ των υποθέσεων οι συχνότερα εμφανιζόμενες ανήκουν σε τομείς της διοικητικής δράσης, όπου το οικείο κανονιστικό πλαίσιο είναι ευκαιριακού ή αποσπασματικού χαρακτήρα, με διατάξεις αντιφατικές, με ασάφειες, νομοθετικά κενά κλπ.

Η πολυνομία οδηγεί σ' ένα διαρκές καθεστώς ανασφάλειας δικαίου, το οποίο ευνοεί την αυθαιρεσία της διοίκησης.

Ειδικά για τις περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης υπάρχει μία σαφής εξήγηση: ότι ενώ δηλαδή στη χώρα συντελέστηκαν ραγδαίες διοικητικές

μεταρρυθμίσεις, με τις οποίες μετακυλήθηκαν τα τελευταία χρόνια πάρα πολλές αρμοδιότητες στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από την κεντρική εξουσία, οι Οργανισμοί αυτοί δεν εφοδιάστηκαν με κατάλληλη υποδομή. Επιπλέον υπάρχουν ακόμη δυστυχώς πάρα πολλές ελλείψεις στο στελεχικό τους δυναμικό. Ελλείψεις που εντοπίζονται τόσο στην ποσότητα στελεχών, όσο και στο μορφωτικό επίπεδο των υπαλλήλων που υπηρετούν στην ΤΑ. Δυστυχώς, οι ελλείψεις αυτές έχουν ως αποτέλεσμα πολλές και σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις για τον πολίτη, ανέφερε ο κ. Καμίνης στο ετήσιο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ το 2005.

Είναι προφανές λοιπόν, ότι όταν ένας καλλικρατικός Δήμος άνω των 60.000 κατοίκων έχει προσωπικό δημοτικής αστυνομίας δέκα ατόμων, θα παρουσιάσει ελλείψεις στον ελεγκτικό του μηχανισμό και στην εφαρμογή των όποιων αποφάσεων. Είναι επίσης προφανές ότι όταν το Κράτος επικαλούμενο την δημοσιονομική εκτροπή αρνείται να επιχορηγήσει προγράμματα που το ίδιο ανακοίνωσε, αλλά συμβλήθηκε ο Δήμος για την πρόσληψη εργατικού δυναμικού, επιβαρύνεται ο τελευταίος με την ευθύνη της καταβολής των δεδουλευμένων. Είναι ακόμη πιο προφανές ότι η δαιδαλώδης νομοθεσία, το δυσνόητο των διατάξεων και οι συνεχείς αλλαγές αυτών, επηρεάζουν την ορθή λειτουργία μιας υπηρεσίας που καλείται να εφαρμόσει τα νομοθετήματα αυτά. Είναι ιδιαίτερα έκδηλο το φαινόμενο αυτό στο πολεοδομικό δίκαιο ή το δίκαιο των δημοσίων έργων.

Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν το αιτιακό βάθρο της κακής διοίκησης. Για να εξαλειφθεί αυτού του είδους η κακή διοίκηση πρέπει να προκηρυχθούν προσλήψεις δημοτικών αστυνομών, πρέπει να επιχορηγεί το Κράτος τα προγράμματα που το ίδιο αναγγέλλει ή να απλουστευθεί η νομοθεσία κλπ.

Πέραν όμως των παραπάνω, υπάρχει και μία μορφή κακοδιοίκησης, ο ορισμός της οποίας προέρχεται από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή στην Ετήσια Έκθεση του έτους 1997 που αναρτήθηκε στο επίσημο διαδικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και είναι ο εξής: **«Περίπτωση κακοδιοίκησης σημειώνεται όταν ένα δημόσιο όργανο παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με κανόνα ή αρχή που το δεσμεύει». Ο ορισμός αυτός έχει εγκριθεί μάλιστα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Με αυτό τον ορισμό ξεφεύγουμε πια από τις αιτίες που γεννούν την κακοδιοίκηση και ερχόμαστε στον σκληρό πυρήνα αυτής. Όχι δηλαδή γιατί συμβαίνει αλλά τί είναι.

Και είναι, η αντίθεση στην αρχή της νομιμότητας. Η δε αρχή της νομιμότητας, που είναι ειδικότερη εφαρμογή της αρχής του Κράτους Δικαίου, σημαίνει ότι η δράση της δημόσιας διοίκησης ρυθμίζεται από κανόνες δικαίου που έχουν άμεση εφαρμογή, ή με αντίστροφο συλλογισμό η αρχή της νομιμότητας συνεπάγεται την υποχρέωση της Δημόσιας Διοίκησης να τηρεί τους προαναφερόμενους κανόνες.

Γι' αυτό λοιπόν επιλέχθηκε ο παραπάνω ορισμός του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, γιατί αποδίδει με ακρίβεια την έννοια της κακοδιοίκησης ως παράβαση της αρχής της νομιμότητας.

Γίνεται αντιληπτό λοιπόν ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη είναι υποχρεωμένος να κινηθεί στο περιβάλλον όπου η κακοδιοίκηση συναντάται με την μορφή της παράβασης της νομιμότητας, ανεξαρτήτως της αιτίας που γεννά αυτή την παράβαση.

Σε αυτό το σημείο όμως, ας μου επιτραπεί μία επισήμανση. Δεν σημαίνει ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη θα δρα ως ένα είδος γενικού εισαγγελέα ο οποίος θα κατακεραυνώνει την δημοτική αρχή για κάθε παράλειψή της, παραβλέποντας τις γενεσιουργές αιτίες αυτής. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να επισημαίνει μετά από έρευνα του αιτήματος του δημότη, το δίκαιο αυτού, να εκφράζει την άποψη περί της υποχρέωσης της ικανοποίησης του αιτήματος από την πλευρά της δημοτικής αρχής, και αν διαπιστώσει ότι η ικανοποίηση αυτή δεν μπορεί να επέλθει άμεσα για λόγους που ξεπερνούν τη δημοτική αρχή, να τη θέσει προ των ευθυνών της και να επιδιώξει έστω μία υπόσχεση προς τον δημότη (αυτή η μέθοδος χρησιμοποιήθηκε σε περιπτώσεις καταβολής δεδουλευμένων σε συμβασιούχους και σε περιπτώσεις έργων που έχουν αναληφθεί αλλά δεν ολοκληρώθηκαν με την αιτιολογία της έλλειψης χρημάτων).

Ούτε σημαίνει βέβαια από την άλλη ότι θα αποτελεί η έλλειψη χρημάτων, ή η έλλειψη προσωπικού ή η πολυνομία, την μόνιμη δικαιολογία των παραλείψεων ή των παρατυπιών. Κάτι τέτοιο θα οδηγούσε στον εκτροχιασμό της έννοιας της νομιμότητας και όλα θα ήταν επιτρεπτά αρκεί να υπήρχε από πίσω μία πειστική δικαιολογία.

Με βάση τα παραπάνω μπορεί να προσδιοριστεί πλέον η αρμοδιότητα του Συμπαραστάτη, την οποία ο νόμος την ονομάζει διαμεσολαβητική. Διαπιστώνει την κακοδιοίκηση με την έννοια της παράβασης της αρχής της νομιμότητας, διαπιστώνει την ύπαρξη ευθύνης στην υπηρεσία και την καλεί τέλος με γνωμοδοτήσεις να πράξει το ορθό, υποδεικνύοντας εφόσον μπορεί και τους αντίστοιχους τρόπους. Αν πάλι διαπιστώσει ότι η παράβαση παρουσιάζεται ως συνέπεια και άλλων εξωγενών παραγόντων, αλλά την τελική ευθύνη την έχει ο Δήμος δεν τον απαλλάσσει από αυτή, αλλά προσπαθεί να αποκομίσει μία υπόσχεση προς όφελος του δημότη, που θα λειτουργεί ως μία μορφή δέσμευσης για συγκεκριμένη ενέργεια, η παράλειψη της οποίας θα έχει το ανάλογο πολιτικό και νομικό κόστος.

Σε κάθε περίπτωση, η εμπειρία ενός έτους κατέδειξε ότι για να διαπιστωθεί η παράβαση ή η παράλειψη από μέρους της υπηρεσίας, χρειάζεται να γίνει έλεγχος και αυτό είναι το πιο δύσκολο τμήμα του έργου μου. Φυσικά ο έλεγχος γίνεται εφόσον εισακουστεί και η ίδια η υπηρεσία και καταγραφούν οι απόψεις της επί του συγκεκριμένου θέματος. Από αυτή την οπτική, η λειτουργία του θεσμού είναι ελεγκτική ο δε διαμεσολαβητικός χαρακτήρας που αποδίδεται από το νόμο έγκειται στο γεγονός ότι ο Συμπαραστάτης γνωμοδοτεί υποδεικνύοντας το ορθό, δεν έχει όμως την αρμοδιότητα της κύρωσης, με λίγα λόγια δεν δεσμεύει.

B. ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ- ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ

Είχα την τιμή να εκλεχθώ Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, στην συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου Αλεξανδρούπολης στις 10.2.2011. Ήταν μία δύσκολη περίοδος για πολλούς λόγους. Υπήρχαν κατ' αρχήν ασφικτικές προθεσμίες για την υλοποίηση των επιταγών του νόμου του Καλλικράτη, χωρίς αναγνώριση μεταβατικών περιόδων. Υπήρχαν προβλέψεις για θεσμικές αλλαγές στα ν.π.δ.δ. και στις επιχειρήσεις του δήμου. Υπήρχαν αλλαγές στον τρόπο διάθεσης των δαπανών συνυφασμένες με την σύνταξη και υλοποίηση του προϋπολογισμού. Ενώ σημαντικό ήταν και το γεγονός της σύνταξης του νέου κανονισμού του Δήμου. Όλα αυτά και πολλά άλλα σε συνδυασμό με την οικονομική κατάσταση του κράτους, που ήδη είχε αποφασίσει την περικοπή των χορηγιών προς τους ΟΤΑ, είχε παγώσει τις προσλήψεις προσωπικού, ενώ δεν ανακοινώνονταν προσλήψεις συμβασιούχων που θα κάλυπταν έκτακτες ανάγκες, δημιουργούσαν ένα κλίμα αμφισβήτησης και αστάθειας, μέσα στο οποίο ένας τέτοιος θεσμός έμοιαζε μία περιτή πολυτέλεια.

Μου ανατέθηκε λοιπόν το μεγάλο καθήκον. Αυτό που μοιάζει περιτή πολυτέλεια, με τη συνεχή δουλειά και προσπάθεια να το αναδείξω ως ένα χρήσιμο και απαραίτητο στοιχείο, που αρμόζει και πρέπει να υπάρχει σε έναν σύγχρονο ευρωπαϊκό Δήμο. Άλλωστε είναι γνωστό ότι ο θεσμός αυτός λειτουργεί εδώ και δεκαετίες σε πολλές χώρες της Ευρώπης όπως η Γερμανία, η Αγγλία, η Ιταλία κλπ, με αρμοδιότητες μάλιστα που απλώνονται σε διάφορους τομείς της Διοίκησης και σε διάφορους κοινωνικούς τομείς και δεν περιορίζεται μόνο στις υπηρεσίες του εκάστοτε Δήμου.

Προς την κατεύθυνση αυτή ακολουθήθηκε μία μέθοδος εργασίας, η οποία περιελάμβανε τα εξής:

α) Ευρεία σύσκεψη με τον κ. Δήμαρχο για το πλαίσιο λειτουργίας του νέου θεσμού, όπου και διατυπώθηκε το αυτονόητο "τίποτα λιγότερο από την αρχή της νομιμότητας και της ίσης μεταχείρισης για όλους". Καμία έκπτωση στην ποιότητα παροχής υπηρεσιών και στην αναγνώριση δικαιωμάτων όταν προβλέπονται από το νόμο. Ωστόσο και καμία έκπτωση από την αναγνώριση υποχρεώσεων και την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων στις περιπτώσεις παραβάσεων.

Προς τιμήν του κ. Δημάρχου, ο οποίος ως εμπειρότατος νομικός είχε επίγνωση ότι η αξία και η δυναμική του θεσμού, εξαρτάται και από το κατάλληλα διαμορφωμένο περιβάλλον, μου εξασφάλισε και μου εξασφαλίζει το κεντρικό στοιχείο της ορθής λειτουργίας του, την ανεξαρτησία.

β) Θεώρησα ότι αντί να περιμένω σε ένα γραφείο τον δημότη να μου απευθύνει ένα παράπονο σε σχέση με μία υπηρεσία του δήμου, να επισκεφθώ εγώ ο ίδιος προσωπικά τους υπηρεσιακούς και να καταγράψω τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στις συναλλαγές τους με το κοινό. Έτσι έγιναν συζητήσεις με υπηρεσιακούς για ζητήματα που τυχόν προκαλούν ένταση στις σχέσεις τους με τους δημότες. Τα συμπεράσματα ήταν χρήσιμα και καθοριστικά για την εφεξής λειτουργία του θεσμού, όπως αποδείχθηκε από τα αποτελέσματα.

γ)Επισκέφθηκα και έλαβα γνώση των παραπόπνων και των καταγγελιών που δέχεται η δημοτική αστυνομία και διαπίστωσα ότι ο όγκος των ζητημάτων και των αρμοδιοτήτων της, ξεπερνά κατά πολύ το δυναμικό το οποίο αυτή τη στιγμή διαθέτει.

δ) Οργανώθηκε με το αρμόδιο τμήμα του Δήμου η υπηρεσία του Συμπαραστάτη και ηλεκτρονικά. Συγκεκριμένα κατασκευάστηκε ειδικό λινκ στην επίσημη ιστοσελίδα του δήμου Αλεξανδρούπολης, όπου δημοσιεύονται όλες οι απαντήσεις του Συμπαραστάτη του Δημότη που απευθύνονται σε συνδημότες μας. Δημοσιεύονται επίσης τα πορίσματα, οι ειδικές εκθέσεις και η αρθρογραφία μου που έχει σχέση με τα θέματα της αρμοδιότητάς μου.

ε) Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση του γραφείου του Συμπαραστάτη του Δημότη στον ημιόροφο του κτιρίου του Δημαρχείου της Αλεξανδρούπολης, όπου ο κάθε δημότης μπορεί να με επισκεφθεί, ενώ ανακοινώθηκαν και οι καινούριες τηλεφωνικές γραμμές.

στ) δημοσιεύθηκε στις 20.5.2011 στην τοπική εφημερίδα ΘΡΑΚΗ ΠΡΕΣΣ άρθρο μου με τίτλο “Νομικές Υποχρεώσεις και κακοδιοίκηση”, ώστε να κατανοήσει ο συνδημότης μας ποιον ρόλο επιτελεί ο Συμπαραστάτης και ποιο το περιεχόμενο του όρου κακοδιοίκηση.

ζ) Στις 13.9.2011 παραχωρήσαμε με τον κ. Δήμαρχο και το κ. Γ.Γ. του Δήμου, κοινή συνέντευξη Τύπου, για την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων του Συμπαραστάτη κάνοντας ευρύτερα γνωστό το θεσμό στους συνδημότες μας.

η) Η συνεργασία με τον κ. Γ. Γ. είναι καθημερινή, επιβεβλημένη και αποτελεσματική.

θ) Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μου είναι καθημερινές σχεδόν οι επισκέψεις μου στα γραφεία των αντιδημάρχων, ενώ συχνές είναι και οι συζητήσεις και με τους υπόλοιπους δημοτικούς συμβούλους.

ι) Στα πλαίσια έρευνας καταγγελιών, διαπιστώθηκε ότι ήταν επιβεβλημένη η αναζήτηση συνδρομής και από άλλους φορείς εκτός των υπηρεσιών του Δήμου. Έτσι επισκέφθηκα και συζήτησα με φορείς της αστυνομικής διεύθυνσης Αλεξανδρουπόλεως καθώς και με φορείς του Τμήματος Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου, ενώ έχουν αποσταλεί και επιστολές μου προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης για θέματα διασάφησης αρμοδιοτήτων.

Και αν όλη αυτή η κινητικότητα, θεωρηθεί ότι είναι αυτονόητη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μου, είχε ωστόσο έναν επιπλέον σκοπό: την αναγνώριση και την ανάδειξη του θεσμού ως κάτι καινούριου που χρειάζεται την προσοχή όλων, τόσο των αιρετών όσο και των υπηρεσιακών του Δήμου. Διότι βρίσκεται έξω από τη λογική της άσκησης της πολιτικής. Βρίσκεται επίσης έξω από τη λογική της εργασίας του δημοσίου υπαλλήλου. Ως εκ τούτου λειτουργεί διαφορετικά, και αυτό δεν είναι αυτονόητο αλλά υποχρεωτικό.

Πριν όμως εισέλθουμε στην επιμέρους λειτουργία του θεσμού θα ήταν χρήσιμο να αποσαφηνίσουμε μερικά πράγματα. Πρώτον δεν πρέπει να συγχέεται ο Συμπαραστάτης του

Δημότη με τη γραμμή δημότη, που λειτουργεί για να ενημερώνονται οι αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να επεμβαίνουν άμεσα, σχετικά με θέματα σπασμένων πεζοδρομίων, ακώλυτης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, αλλαγής λαμπτήρων, κάδων απορριμάτων, κλπ, ή να λαμβάνουν οι δημότες πληροφορίες για έκδοση πιστοποιητικών, για επικοινωνία με κάποια υπηρεσία κ.α. Σε αυτή την περίπτωση βέβαια όταν δεν διαπιστώνεται επέμβαση, με αποτέλεσμα να υπάρχει διακινδύνευση δικαιωμάτων των δημοτών, τότε ο Συμπαραστάτης οφείλει αφού πληροφορηθεί το πρόβλημα να υποδείξει στην υπηρεσία ότι η αδράνειά της σε περίπτωση ζημίας γεννά ευθύνη, και να την προτρέψει προς ενέργεια. Δεύτερον δεν πρέπει να συγχέεται ο Συμπαραστάτης του Δημότη με τον Συνήγορο του Πολίτη ή με το Συνήγορο του Καταναλωτή. Με άλλα λόγια ο Συμπαραστάτης του Δημότη είναι αρμόδιος για διαφορές που γεννώνται από τις υπηρεσίες του Δήμου και των νομικών του προσώπων και όχι για διαφορές από υπηρεσίες όλου του δημόσιου τομέα, ούτε φυσικά αναλαμβάνει υποθέσεις ιδιωτικής φύσεως και ευρύτερου ενδιαφέροντος όπως υπερχρεωμένα νοικοκυριά κλπ.

Μετά την αναγκαία αυτή επισήμανση, η επέμβαση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης περιλαμβάνει κάθε περίπτωση δράσης ή αποτελέσματος που προέρχεται από τους φορείς της εκτελεστικής λειτουργίας του Δήμου και έχουν αποδέκτες τους δημότες και ενδεικτικά αναφέρω: ατομικές διοικητικές πράξεις, κανονιστικές διοικητικές πράξεις, παραλείψεις για ενέργεια και επέμβαση, υλικές ενέργειες, προκηρύξεις, απορρίψεις αιτήσεων, πλημμελώς αιτιολογημένες απαντήσεις, σιωπηρές ενέργειες, προφορικές απαντήσεις, με την προϋπόθεση ότι από τις παραπάνω ενέργειες θίγεται κάποιο δικαίωμα.

Ο νόμος μάλιστα σε αντίθεση με το Συνήγορο του Πολίτη, δεν περιορίζει τον Συμπαραστάτη του Δημότη σε καμία περίπτωση. Μπορεί, εφόσον δεν το απαγορεύει ο νόμος να χειρίζεται υποθέσεις, μεταξύ δημότη και Δήμου που είναι εκκρεμείς σε δικαστήρια, όπως έγινε πρόσφατα.

Η δε προσέγγιση των αναφορών και καταγγελιών των δημοτών περιλαμβάνει περιληπτικά τα εξής στάδια.

α) Έλεγχος του βασίμου ή μη της αναφοράς, β) Σε περίπτωση βασιμότητας, ζητούνται άμεσα οι απόψεις της δημοτικής υπηρεσίας, γ) αν η καταγγελία αφορά πράξη εκτελεστή, σιωπηρή ή γραπτή, ερευνώνται όλες οι πτυχές του νομίμου ή μη αυτής, δ) Αν διαπιστωθεί ότι η έλαβε χώρα κατά παράβαση του νόμου, τότε ζητείται η διόρθωση της πράξης, που μπορεί να επέλθει είτε με την έκδοση νέας ορθής είτε με την ανάκληση της προσβληθείσας. Σε περίπτωση νομιμότητας αυτής, ενημερώνεται ο καταγγέλων και απορρίπτεται η καταγγελία ε) αν η αναφορά έχει σχέση με ενέργεια που πρέπει να γίνει και δεν έγινε, ενημερώνεται η αρμόδια υπηρεσία και τίθενται τα ζητήματα ευθύνης της, όπως ήδη προανέφερα, στ) αν η αρμόδια υπηρεσία δεν έχει αποσαφηνίσει την ενέργεια στην οποία πρέπει να προβεί, λόγω ασάφειας του νόμου ή λόγω άλλων παραγόντων, ο Συμπαραστάτης οφείλει να συμβουλευεί δίνοντας συγκεκριμένες κατευθύνσεις μέχρι να λυθεί το

πρόβλημα, σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία

Τέλος ο Συμπαραστάτης του Δημότη πέρα από την εξέταση των υποθέσεων με τη μορφή που αναλύθηκαν παραπάνω, έχει ως αρμοδιότητα να συντάσσει τις ειδικές εκθέσεις του άρ. 77 του νόμου για τον Καλλικράτη, στις περιπτώσεις που διαπιστώσει ο ίδιος αυτεπαγγέλτως φαινόμενα κακοδιοίκησης και να διατυπώνει προτάσεις επίλυσης τους, τις οποίες εκθέσεις υποχρεούται να κοινοποιεί στο δημοτικό συμβούλιο, στον Δήμαρχο και στον Γεν. Γραμματέα του Δήμου, ενώ αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του Δήμου. Προτάσεις βελτίωσης μπορεί σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο να κάνει και στην ετήσια έκθεσή του, όπως είναι αυτή που σας παρουσιάζω. Προτίμησα ωστόσο η παρούσα έκθεση καθώς είναι η πρώτη απολογιστική έκθεση της θητείας μου να έχει μόνο αυτό το χαρακτήρα, και οι προτάσεις βελτίωσης να γίνουν με ξεχωριστές εκθέσεις αργότερα.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ -ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Μετά την αποσαφήνιση της αρμοδιότητας, του αντικειμένου και του τρόπου λειτουργίας του θεσμού, ας δούμε εγγύτερα το σύνολο των υποθέσεων όπως καταγράφηκαν στον πρώτο χρόνο λειτουργίας με μία σύντομη αναφορά των ενεργειών μου.

Τα ζητήματα που μου τέθηκαν από την αρχή της θητείας μου αφορούν την καθημερινότητα του δημότη όπως προβλήματα στην καθαριότητα, τις κακοτεχνίες οδών και πεζοδρόμων και στην ακώλυτη χρήση κοινόχρηστων χώρων. Ενημερώθηκαν οι αρμόδιες υπηρεσίες, τέθηκε το θέμα των ευθυνών τους και διαπιστώθηκαν από την πλευρά μου σε αρκετές περιπτώσεις επεμβάσεις.

Στην ίδια κατηγορία υποθέσεων είχαμε αρκετές καταγγελίες σχετικά με μικροζημιές που προκλήθηκαν σε οχήματα από την πτώση κλαδιών δέντρων κατά την κοπή τους από τα αρμόδια συνεργεία. Ενημέρωσα τους υπεύθυνους για την αναγκαιότητα κάλυψης των οχημάτων έστω με πρόχειρο τρόπο προκειμένου να αποφευχθούν τα χειρότερα.

Παράπονα για έλλειψη κάδων απορριμάτων. Το θέμα διευθετήθηκε από την αντιδημαρχία πρασίνου και καθαριότητας.

Περιπτώσεις αναφορών για την εικόνα εγκατάλειψης του έργου που αφορά την αναβάθμιση του πάρκου στον οικισμό Εργατικών Κατοικιών Παλαγίας, ή για παράλειψη επέμβασης της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας για αλλαγή ροής των όμβριων υδάτων στην περιοχή του Νοσοκομείου, για τις οποίες όμως περιπτώσεις έχει δοθεί στους ενδιαφερόμενους απάντηση από την αρμόδια υπηρεσία που δικαιολογεί την καθυστέρηση των έργων, ενώ έχει καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ολοκλήρωσή τους.

Προβλήματα σχετικά με τους ελεγκτικό μηχανισμό της δημοτικής αστυνομίας, που όμως όπως έχω ήδη αναφέρει το δυναμικό αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να καλύψει τις πραγματικά μεγάλες και σοβαρές ανάγκες του καλλικρατικού Δήμου

Καταγγελία επιχειρηματία για έκδοση άδειας κατάληψης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα, καθώς η αρμόδια υπηρεσία έκρινε πως δεν είχε δικαίωμα προς τούτο. Με την διαμεσολάβηση υπέδειξα την αληθή έννοια του νόμου και τελικά επετεύχθη η ανάλογη τροποποίηση στον κανονισμό της χρήσης των πεζοδρόμων.

Αναφορά για αναγνώριση χρόνου έναρξης καταβολής προνοιακού επιδόματος, η οποία απορρίφθηκε από την πλευρά μου ως αβάσιμη και ότι ορθώς η υπηρεσία δεν χορήγησε το επίδομα από τον χρόνο που θεωρούσε η αιτούσα ότι έπρεπε να χορηγηθεί.

Αναφορά για πρόστιμο από τη δημοτική αστυνομία, για μη κατοχή άδειας άσκησης υπαίθριου πλανόδιου παραγωγού, που όμως επιβλήθηκε μη ορθά σε πρόσωπο συγγενικό εξ' αίματος πρώτου βαθμού.

Καταγγελία σχετικά με την μη πρόσληψη προσωπικού στο ΝΠ “Παιδικοί – Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Αλεξ/λης”. Δόθηκαν απαντήσεις από την πλευρά του νομικού προσώπου και διαπιστώθηκε ότι η μη πρόσληψη οφειλόταν στις εγκυκλίους του Υπουργείου Εσωτερικών σχετικά με την αναστολή των προσλήψεων και έτσι δεν ήταν δυνατό να επέμβω περισσότερο.

Καταγγελία για χορήγηση άδειας χρήσης περιπτέρου. Έγιναν προσπάθειες να κατανοηθεί από την καταγγέλουσα ότι ορθώς ενήργησε η υπηρεσία με βάση τον φάκελο και την αξιολόγηση των στοιχείων.

Καταγγελία για παράνομη διαφημιστική πινακίδα. Το θέμα ερευνάται ακόμη καθώς η αρμοδιότητα για το συγκεκριμένο είδος δεν είναι του Δήμου, και αναμένεται απάντηση σε έγγραφο του Δήμου στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις υποθέσεις σχετικά με τις καταβολές οφειλομένων σε εργαζόμενους, με βάση το πρόγραμμα “ΘΗΣΕΑΣ”, όπου θεώρησα και εξέφρασα την άποψη ότι ασχέτως της παύσης χρηματοδότησης του προγράμματος ο Δήμος οφείλει να προβεί στην καταβολή των δεδουλευμένων.

Είκοσι πέντε περίπου αναφορές δημοτών που είχαν σχέση, με την λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος για διάφορα θέματα που αφορούσαν είτε την κατάληψη πεζοδρόμων από τραπεζοκαθίσματα, την ένταση της μουσικής εκτός του χώρου των καταστημάτων αυτών κατά τις βραδυνές ώρες, την μεταβολή της καθορισμένης ημερομηνίας προσωρινής αφαίρεσης λειτουργίας, καθώς και καταγγελίες για έλλειψη ελέγχου που αφορά τις πολεοδομικές παραβάσεις στις οποίες προβαίνουν οι επιχειρήσεις αυτού του είδους. Οι παραπάνω αναφορές έδωσαν το έναυσμα για να συνταχθεί η πρώτη εικοσασέλιδη ειδική έκθεση του άρ. 77 του ν. 3852/2010 με θέμα την **1. Κατάληψη κοινόχρηστων χώρων ιδίως πεζόδρομων και πεζοδρομίων με καθίσματα και άλλες κατασκευές από Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, με αποτέλεσμα την αναίρεση της χρήσης του κοινού ή την παρακώλυση αυτής και 2. Ζητήματα ανάκλησης, αφαίρεσης αδειών λειτουργίας και σφράγισης καταστημάτων υγειονομικού**

ενδιαφέροντος.

Η παραπάνω έκθεση κοινοποιήθηκε σε όλο το δημοτικό συμβούλιο ενώ περιείχε και προτάσεις βελτίωσης. Η ανταπόκριση του Δημάρχου και των υπηρεσιών ήταν άμεση και επιτεύχθηκε η εφαρμογή των πολεοδομικών διατάξεων που απαγόρευαν τις κατασκευές στεγάστρων μόνιμου χαρακτήρα στους κοινόχρηστους χώρους, για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων. Η παραπάνω έκθεση έχει ήδη αναρτηθεί στο διαδίκτυο.

Αναφορά περί της νομιμότητας της απόφασης για την χορήγηση (από το δημοτικό συμβούλιο) αδειών ίδρυσης υπεραγορών λιανικού εμπορίου (Υπόθεση Καρφούρ Μαρινόπουλου). Εκδόθηκε και αναρτήθηκε στο διαδίκτυο δεκασέλιδο πόρισμα περί της νομιμότητας της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, για τους λόγους που εκεί αναλύονται.

Καταγγελία σχετικά με την μη απάντηση σε αίτημα δημότη για πρόσληψή του από τον Δήμο. Στη συνέχεια η αιτούσα προσέφυγε στην αρμόδια υπηρεσία με αίτημα την καταβολή αποζημίωσης για μη έγκαιρη απάντηση. Επιλαμβανόμενος της υπόθεσης εξέδωσα πόρισμα θεωρώντας ότι το περιεχόμενο του αιτήματος ήταν αβάσιμο και ως εκ τούτου δεν υπείχε υποχρέωση ο Δήμος προς απάντηση. Την ίδια απάντηση έδωσε και η Συνήγορος του Πολίτη, στην οποία είχε προσφύγει η αιτούσα. Τελικώς απέσυρε το αίτημά της για αποζημίωση.

Διόρθωση ονόματος σε πιστοποιητικό γέννησης. Υπόθεση δημότη που ζητούσε διόρθωση στο πιστοποιητικό γέννησης γραμματικού λάθους του ονόματός του, οίκοθεν από την υπηρεσία δημοτολογίου. Ορθώς ενήργησε η υπηρεσία ζητώντας ληξιαρχική πράξη γέννησης που όμως ήταν με εντελώς διαφορετικό όνομα. Διαμεσολάβησα ώστε να γνωρίσει ο δημότης ότι η νομοθεσία επιβάλλει σε ορισμένες περιπτώσεις την έκδοση δικαστικής απόφασης και ότι η αρμόδια υπηρεσία δημοτολογίου δεν μπορεί να ενεργεί μεταβολές οίκοθεν, όπως στην αλλαγή του ονόματος σε ληξιαρχική πράξη.

Διαδικασία χορήγησης άδειας καντίνας σε υπαίθριο χώρο. Διαμεσολάβηση με την οποία αποτράπηκε η χορήγηση άδειας σε καντίνα που ασκεί στάσιμο υπαίθριο εμπόριο εντός του αστικού ιστού και γνωμοδότηση για την αντιμετώπισή τους από το αρμόδιο τμήμα αδειών του Δήμου ως καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, που έχει ως συνέπεια την προϋπόθεση χορήγησης βεβαίωσης της αρμόδιας υγειονομικής υπηρεσίας.

Νομιμότητα Επιβολής Προστίμου Ανέγερσης και Διατήρησης αυθαιρέτου. Ελεγκτική διαδικασία. Η διαδικασία κρίθηκε ως μη νόμιμη. Η επιτροπή αυθαιρέτων έλαβε υπόψη την εισήγησή μου και ανακάλεσε την πράξη προστίμου. Με αυτή την ενέργεια ο δημότης και αφού επικυρωθεί η απόφαση από το δημοτικό συμβούλιο, θα παραιτηθεί από τη

προσφυγή που άσκησε κατά του Δήμου.

Απόρριψη αιτήματος για λύση σύμβασης έργου, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Ελεγκτική διαδικασία. Κρίθηκε ότι παρά τις παραλείψεις ως προς ορισμένα ζητήματα της τεχνικής υπηρεσίας σχετικά με την αιτιολογία που οδήγησαν στην απόρριψη του αιτήματος για λύση της σύμβασης, ορθά τελικώς έκρινε το δημοτικό συμβούλιο και αποφάνθηκε περί της απόρριψης του αιτήματος, ύστερα από ένσταση του αναδόχου.

Αίτημα για μείωση ενοικίου σε κυλικείο σχολείου. Διαμεσολάβηση με σκοπό την εξεύρεση λύσης και συζητήσεις με τον πρόεδρο της β/βάθμιας σχολικής επιτροπής για τη διευθέτηση του θέματος. Εκφράστηκε από την πλευρά μου η άποψη ότι τελικά και σε αυτές τις περιπτώσεις των μισθωμάτων μετά από διαγωνιστική διαδικασία μπορεί να επέλθει μείωση χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη από την ίδια αρμόδια σχολική επιτροπή.

Στο τέλος του έτους έγιναν καταγγελίες για ζητήματα που αφορούν πρόστιμα πολεοδομικών παραβάσεων, δέσμευση ιδιοκτησίας για ρυμοτομικούς σκοπούς, αναγνώριση αυθαιρέτων τα οποία λόγω της σοβαρότητας των υποθέσεων εξετάζονται ακόμη και απαντηθούν μόλις γίνει διεξοδικός έλεγχος. Τα δε πορίσματα θα αναρτηθούν στο διαδίκτυο και θα περιληφθούν στην ετήσια έκθεση του 2012. Σε κάθε περίπτωση έχουν ενημερωθεί οι καταγγέλοντες για την εξέλιξη των υποθέσεών τους.

Προσπάθησα με αυτή την παρουσίαση της πρώτης ετήσιας έκθεσης να καταδείξω ότι η λειτουργία του θεσμού λειτουργεί σε δύο τουλάχιστον επίπεδα, α) στο επίπεδο του δημότη που έχει ανάγκη να προσφύγει για να αποκατασταθεί η προσβολή που υπέστη το δικαίωμά του, β) στο γενικότερο επίπεδο της προληπτικής λειτουργίας, καθόσον η γνωμοδότηση και η υπόδειξη κατευθύνσεων θα χρησιμεύουν για αποφυγή μελλοντικών προσβολών. Ο δε στόχος της διαμεσολάβησης όπως ονομάζει ο νόμος την λειτουργία του Συμπαραστάτη είναι ο ίδιος με αυτόν του ελέγχου της νομιμότητας που ενεργεί ο δικαστής ή ακόμη η ίδια η διοίκηση κατόπιν προσφυγών και ενστάσεων ενώπιόν της, δηλαδή η επιβολή της νομιμότητας στη διοικητική δράση. Η διαφορά έγκειται στα μέσα για την επιβολή αυτή. Ο συμπαραστάτης δεν περιβάλλεται ως προς τις γνωμοδοτήσεις του με την ισχύ δεδικασμένου και εκτελεστότητας, δεν έχει κυρωτική λειτουργία. Ίσως έτσι θεωρηθεί και ως κάτι που δεν είναι απαραίτητο, αφού δεν μπορεί να επιβληθεί. Πόσο μάλλον αυτή την εποχή που λέξεις όπως “περικοπές”, “απολύσεις”, “συγχωνεύσεις”, συνοδεύουν κάθε έκφρασή μας. Ή πόσο μάλλον, που δεν εκλέχθηκαν Συμπαραστάτες παρά μόνο σε λίγους Δήμους από αυτούς που ήταν υποχρεωτικό να εκλεχθούν. Σας μιλώ όμως από βάθος καρδιάς και όχι από ιδιοτέλεια γιατί κατέχω αυτή τη θέση: τέτοιου είδους θεσμοί, αν υποστηριχθούν σωστά, μπορεί να συνεισφέρουν πολλά στην τοπική αυτοδιοίκηση. Αρκεί η δράση του Συμπαραστάτη, να διέπεται από αντικειμενικότητα και αμεροληψία. Οι θέσεις του να αποδίδουν το ισχύον δίκαιο και να πείθουν για

την ορθότητά τους. Κάθε ενέργειά του, ιδίως όταν τίθεται αντιμέτωπος με τη διοίκηση, να πηγάζει από υψηλού επιπέδου επιστημοσύνη, ώστε να φέρει και την ευθύνη των κρίσεών του.

Προσωπικά εργάστηκα με βάση τις παραπάνω αρχές κατά τον πρώτο αυτό χρόνο λειτουργίας του θεσμού. Αν δεν αλλάξει κάτι στην εποχή της αβεβαιότητας που ζούμε, θα εργαστώ πιο πολύ τον επόμενο χρόνο, για την εδραίωση, για την εμπέδωση, για την εξέλιξη του θεσμού, του οποίου φέρω τη μέγιστη τιμή να είμαι ο πρώτος φορέας του στον Δήμο Αλεξανδρούπολης.

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης για τον Δήμο Αλεξανδρούπολης

Βασματζίδης Χρήστος